



Feicfidh tú thíos liosta de phointí i gcoinne na Samhla Nua Mhaoinithe. Chun aighneacht a chur chuig Foras na Gaeilge, déan na pointí thíos a aontaíonn tú leo a chóipeáil, agus a ghreamú i gcáipéis Word nua, cuir d’ainm agus do chuid sonraí teagmhála leis, agus seol d’aighneacht roimh 16:00, 02 Aibreán 2012 chuig:

*Séan Ó Cearnaigh
Comhordaitheoir Freagairtí
Foras na Gaeilge
7 Cearnóg Mhuirfean
Baile Átha Cliath 2
Tel + 3531 6398400
Rphost: eolas@forasnagaeilge.ie*

Tá tuilleadh eolais faoin tSamhail Nua Mhaoinithe ar fáil ar www.gaeilge.ie/samhail

- Leagadh amach sa doiciméad comhairliúcháin gur faoi “ábhar na ndrúachtscéimeanna” amháin atá an comhairliúchán, rud a dí-spreagann ionchur dáiríre ón bpobal faoi roghanna eile ó thaobh mhaoiniú na hearnála. Sa doiciméad comhairliúcháin ní thugtar deis don lucht freagartha aon tuairim a léiriú ach tuairim a thacaíonn leis an tsamhail iomaíoch ar bhonn 8 scéimeanna, ar feadh tréimhsí de thrí bliana.
- Bíodh is gur thug an CATT treoir d’Fhoras na Gaeilge dul i gcomhairle “go háirithe leis na heagraíochtaí bunmhaoinithe”, níl leorbhéim sa phróiseas comhairliúcháin ar thuairimí na n-eagras, agus níl aon struchtúr leagtha síos ag an bhForas chun comhphlé a éascú idir iad agus na heagraíochtaí bunmhaoinithe.
- Tá doiciméad comhairliúcháin dátheangach eisithe ag Foras na Gaeilge, de 108 leathanach. Cuireann dlús an doiciméid seo dúshlán nach beag roimh an bpobal tabhairt faoin gceistneoir a fhreagairt. Cé go bhfuil cruinnithe poiblí agus grúpaí fócais le bheith ann, fós féin, is ar aighneachtaí is mó a bhíonn próiseas mar seo ag brath agus níl an ceistneoir áisiúil don ghnáthdhuine, i gceachtar den dá theanga. Cé gur cuireadh doiciméad comhairliúcháin achomair ar fáil tar éis iarratais ó na heagraíochtaí, cuireadh seo ar fáil an-deireanach sa phróiseas.

- Lorg na heagrais go bhfostófaí comhairleoir neamhspleách sa Bhainistíocht um Athruithe, chun plé leis na heagraíochtaí bunmhaoinithe atá faoi scáth an Fhóiraim d'fhonn teacht ar shamhail nua mhaoinithe a bheadh chun leasa na Gaeilge, ach dhiúltaigh Foras na Gaeilge don iarratas sin.
- Níl aon taighde déanta ag Foras na Gaeilge ar éifeachtacht nó ar éifeachtúlacht na n-eagrais Gaeilge, agus tagann a moltaí go hiomlán i gcoinne bhunphrionsabail na pleanála teanga. Creidim go bhfuil an tSamhail Nua Mhaoinithe atá beartaithe ag Foras na Gaeilge lochtach go smior, agus go mbeidh mar thoradh air go ndéanfar dochar aimhleasach d'fhorbairt na Gaeilge ar fud na tíre. Molaim struchtúr maoinithe buan, bunaithe ar phleanáil straitéiseach agus spriocanna fadtéarmacha, d'earnáil dheonach na Gaeilge. Tá sé tábhachtach go gceapfaí an struchtúr seo i mbealach comhpháirtíochta leis na heagrais bhunmhaoinithe.
- Ní thugann an tSamhail Nua Mhaoinithe aitheantas go leor don obair atá ar bun ag eagrais bhunmhaoinithe agus creidim, dá réir sin, má leantar den bheartas atá molta go bhfuil contúirt mhór go gcaillfear codanna tábhachtacha den soláthar reatha a dhéanann siad ar an bpobal.
- Níor chóir go rachadh Foras na Gaeilge i mbun gníomhaíochtaí, ná i mbun tograí a eagrú go díreach é féin, ach amháin sa chás go mbeadh a leithéid thar chumas na hearnála deonaí. Ba chóir gur ar bhonn comhordaithe aontaithe a dhéanfaí maoiniú ar thograí agus ar eagraíochtaí atá ag saothrú i réimsí gaolmhara.
- Ní thugann SNM aghaidh ar na castachtaí a bhaineann leis an earnáil dheonach. Laistiar de gach eagraíocht bhunmhaoinithe, tá na blianta de thaithí, de rannpháirtíocht agus de dhea-thoil. Ní féidir a leithéid a chruthú ar an toirt ar mhaithe le plean gearrthéarmach a chur i gcrích. Ní féidir, ach oiread, leanúnachas i soláthar seirbhísí a chinntiú más ar bhonn scéimeanna uileghabhálacha gearrthéarmacha atá earnáil na Gaeilge le riaradh. B'fhearr i bhfad mar chuige go bpléifí leis an heagrais conas ab fhearr a bhféadfaidís iad féin a atheagrú chun freastal ar riachtanais straitéiseacha Fhoras na Gaeilge. Ba chóir féachaint le tógáil ar an gcuid is fearr dá bhfuil á thairiscint ag an earnáil agus a chinntiú go leanfar de.
- Ní thugtar dóthain suntais don luach a bhaineann le foireann oilte, chumasach a bheith fostaithe ag eagrais. Go minic, 'sé taithí agus saineolas na foirne an ghné is suntasaí de chlár oibre. Is riosca an-mhór é le cur chuige na Samhla Nua Maoinithe go gcaillfear an acmhainn seo mar go mbeidh drogall ar dhaoine gairm a roghnú san earnáil dheonach toisc téarmaí fostaíochta a bheith míshocair.
- Tá na scéimeanna faoin tSamhail Nua Mhaoinithe, curtha le chéile gan aon straitéis lárnach ag Foras na Gaeilge féin, agus gan cheangal stuama leis an Straitéis 20 Bliain don Ghaeilge(ó dheas). Ullmhaíodh an tSamhail Nua Mhaoinithe i dtréimhse ina raibh folúntas maidir le bearta comhaontaithe idir an stát agus na heagrais Ghaeilge / lucht labhartha na teanga i dTuaisceart na hÉireann. Cé go bhfuil Straitéis á beartú don Ghaeilge i dTuaisceart Éireann, níl straitéis aontaithe maidir le forbairt agus feabhsú na Gaeilge ann go fóill.

- Tá cúinsí na Gaeilge difriúil in áiteanna éagsúla timpeall na tíre, agus tá difríochtaí suntasacha san infreastruchtúr teanga i gceantair éagsúla dá bharr. Mar shampla, níl maoiniú stáit d'earnáil dheonach na Gaeilge ar fáil ach le tamall gairid ó thuaidh, áit a dtéann an comhthéacs polaitiúil agus sóisialta i bhfeidhm ar an gcaidreamh idir eagraíochtaí Gaeilge agus an stát. Is gá na heagrais Ghaeilge a chosaint agus a chaomhnú ar mhaithe le cur leis an méid atá bainte amach acu go dtí seo.
- Níor cheart na heagraíochtaí a chur in iomaíocht lena chéile – a mhalairt ar cheart a dhéanamh, agus mar sin molaim na heagraíochtaí a chur ag obair le chéile, le breis comhoibrithe eatarthu, agus iad ag obair i dtreo spriocanna straitéiseacha fadtéarmacha.
- Níor cheart na seirbhísí a chuirtear ar fáil don phobal a chur i mbaol tríd an tSamhail Nua Mhaoinithe.
- Ba cheart go mbeadh tacaíochtaí scátheagraíochta ann d'earnáil dheonach na Gaeilge, chun comhordú a dhéanamh ar obair na n-eagras, trí na heagraíochtaí sin a chur i mbun comhphlé rialta lena chéile.
- I réimsí na hearnála deonaí, teastaíonn tacaíochtaí scátheagraíochta, chun pleanáil straitéiseach a chur ar fáil, chun buntáistí a aimsiú i dtaobh chomhroinnt acmhainní, comhroinnt eolais, agus comhordú ar chláir oibre na n-eagraíochtaí, rud a chiallaíonn go seachnófar aon dúbláil, agus go mbeidh eagraíochtaí ag obair as lámh a chéile. Molaim go mbeadh tacaíochtaí scátheagraíochta ann don earnáil.
- Ar cheann de na hacmhainní is mó atá ag na heagraíochtaí tá an fhoireann atá ag obair dóibh. Faoi réir mholadh an Fhorais, áfach, bheadh ar gach eagraíocht scaoileadh leis na fostaithe acu a bhfuil a bpostanna á maoiniú ag an bhForas. Molaim nach ligfí le foireann na n-eagras, mar thar oíche, chaillfí saibhreas na mblianta de dhúthracht agus de thaithí. Ní fhéadfadh riamh go mbeadh an saineolas ná an taithí céanna ag oibrithe ar conradh. Molaim nach ligfí le foireann na n-eagraíochtaí.
- Aithnítear an gá atá le forbairt agus le cuíchóiriú ar mhaithe leis na torthaí is fearr a bhaint amach, ar an luach airgid is fearr. Is léir nach bhfuil na heagrais ag troid ar son an status quo a chosaint. Molaim tosú arís, agus iniúchadh ceart a dhéanamh ar obair na n-eagras, ionas go dtiocfar suas le samhail agus struchtúr a mbeidh breis éifeachta agus éifeachtúlachta ag baint leo.
- Ní léir go bhfuil aon anailís tionchair nó aon anailís riosca maidir leis an gcinneadh deireadh a chur le bunmhaoiniú tríd an tSamhail Nua Mhaoinithe curtha i gcrích ag an bhForas, rud atá riachtanach lena chinntiú gur chun leas chur chun cinn na Gaeilge atá an cinneadh sin. Ba chóir go dtabharfaí faoin anailís riosca, agus anailís tionchar seo láithreach.
- Tá Foras na Gaeilge ag cur i leith na n-eagraíochtaí go bhfuil trasnáil nó dúbláil san obair, ach níl aon taighde nó measúnú déanta acu riamh ar obair na n-eagras, nó ar luach na hoibre sin. Ní

ionann dúbláil, agus eagraíochtaí ag obair i réimse coiteann. Léiríonn an tsamhail nua mhaoinithe easpa tuisceana iomlán ar obair na n-eagras, ar shainréimsí na n-eagras, agus ar obair na hearnála deonaí. B'fhiú taighde cuimsitheach a dhéanamh ar obair na n-eagras, chun breathnú ar bhealaí chun cinn ar mhaithe le breis éifeachta agus éifeachtúlachta a bhaint amach.

- Cé go bhfuil na 19 n-eagras bunmhaoinithe glan in aghaidh choincheap na samhla, cé go bhfuil saineolaithe pleanála teanga glan in aghaidh choincheap na samhla, agus cé go bhfuiltear siúd atá ag obair sa ghort, ag cur seirbhísí líne tosaigh ar fáil don phobal glan in aghaidh na samhla, fós féin tá Foras na Gaeilge ag treabhadh leo, ag brú ar aghaidh le samhail mhaoinithe atá lochtach go smior, agus a scriosfaidh earnáil dheonach na Gaeilge, agus na seirbhísí a chuireann an earnáil sin ar fáil don phobal. Is gá tosú ón tús, le taighde agus le hionchur pleanála teanga, chun staidéar a dhéanamh ar obair na n-eagras, le teacht ar mhúnla nua, a bheidh chun leas chur chun cinn na Gaeilge.
- Faoi láthair, tá eagraíochtaí i mbun stocaireachta sna sainréimsí lena mbíonn siad ag plé, lena n-áirítear Oideachas, An Óige, Na hEalaíon, úsáid na Gaeilge leis an Stáit, na Meáin, agus cur chun cinn na Gaeilge i measc an phobail. Ní mór a aithint go gcaithfeadh eagraíochtaí abhcóideachta a bheith ionadaíoch ar phobal uile na Gaeilge chun abhcóideacht a dhéanamh go héifeachtach. Maidir leis an moladh go mbeadh maoiniú ar fáil ón bhForas faoin tSamhail Nua Mhaoinithe d'aon eagraíocht amháin abhcóideachta a bheadh ag feidhmiú ar bhonn uile-oileánda, caithfear a aithint nach bhfuil an cur chuige seo ag teacht le cur chuige roinnt do na scéimeanna eile. Ní mór aitheantas agus maoiniú a thabhairt d'obair abhcóideachta ar bhonn dlínse nó ar bhonn uile-oileánda de réir mar is cuí.
- Faoi láthair, tá eagraíochtaí i mbun stocaireachta sna sainréimsí lena mbíonn siad ag plé, lena n-áirítear Oideachas, An Óige, Na hEalaíon, úsáid na Gaeilge leis an Stáit, na Meáin, agus cur chun cinn na Gaeilge i measc an phobail. Maidir leis an moladh go mbeadh maoiniú ar fáil ón bhForas faoin tSamhail Nua Mhaoinithe d'aon eagraíocht amháin abhcóideachta a bheadh ag feidhmiú ar bhonn uile-oileánda, ní mór a aithint go gcaithfeadh go mbeadh eagraíocht abhcóideachta ionadaíoch ar phobal uile na Gaeilge chun i. agus ii. thuas a chomhlíonadh go héifeachtach lena chinntiú go ndírítear acmhainní teoranta chur chun cinn na Gaeilge ar na tosaíochtaí aitheanta.
- Tá sé tábhachtach go n-aithnítear tríd an athstruchtúrú go bhfuil neamhspleáchas na hearnála lárnach don obair ar chur chun cinn na Gaeilge i measc an phobail i gcoitinne, obair abhcóideachta ach go háirithe. Tá sé riachtanach go mbuanófar agus go bhforbrófar cumas na hearnála feidhmiú go neamhspleách, go gcothaítear guth neamhspleách na hearnála chun tuairimí agus moltaí a chur chun cinn, agus go n-éiríonn leis an earnáil freagrachtaí an Stáit i leith na Gaeilge a chur in iúl do lucht dréachtaithe beartais.

- Ní mór go mbeadh béim ar neamhspleáchas na hearnála in aon Samhail Nua Mhaoinithe a chuirfear i bhfeidhm agus go gcuimseodh an tSamhail sin na céimeanna cuí chun earnáil neamhspleách agus inmharthana a chothú chun leas na Gaeilge.
- Aithnítear cur chuige ar bhonn chomhpháirtíochta idir an maoinitheoir agus na heagraíochtaí deonacha atá bunaithe ar chomhleasanna a chur chun cinn agus ar bhaint amach comhspricanna mar chur chuige éifeachtach. Tugtar éisteacht chothrom do ghuthanna uile na hearnála agus bíonn deis dá réir ionchur a bheith ag na guthanna leasmhara sin i gceapadh polasaithe tríd an gcomhpháirtíocht. Is gá go mbeadh a leithéid de chur chuige lárnach d'aon Samhail Nua Mhaoinithe a chuirfear i bhfeidhm amach anseo.

Ainm: _____

Ag freagairt thar ceann (más cuí): Eagraíocht _____

Sonraí Teagmhála: _____